

αντικαθεστωτικούς γκιουλενιστές. Δεν συμφέρει την Τουρκία ειδικά η παρατεταμένη όξυνση με το NATO (αν και κάτι τέτοιο ευνοεί τον εθνικισμό και τον αντιδυτικισμό). Θα ήταν πολύ υψηλό το ρίσκο για την Τουρκία - ειδικά σε θέματα που οι Αμερικανοί είναι «ευαίσθητοι», π.χ. Ουκρανία, επέκταση NATO.

Τέλος, αναφορικά με τη χώρα μας, παρατηρώντας τη νευρική κατάσταση του Ερντογάν μετά το επιτυχημένο ταξίδι-επαφές-ομιλίες στις ΗΠΑ του Κυριάκου Μητσοτάκη, σε συνδυασμό και με την ανευελιξία του στο Κυπριακό, τις πρόσφατες αρκετά προκλητικές αεροναυτικές ασκήσεις στα πλαίσια της «Γαλάζιας Πατρίδας», εκτιμάται ότι μέσα στις προσεχείς εβδομάδες πιθανότατα να ανεβάσει το θερμόμετρο στο Αιγαίο με το μεταναστευτικό, αλλά σε εφαρμογή και των αναθεωρητικών του επιδιώξεων. Αλλωστε, είναι μετρ σε απειλές, εκβιασμούς και εμπρηστικές κινήσεις. Πάντως, μια τυχόν πολιτικοστρατιωτική υπερθέρμανση στα ελληνοτουρκικά -και διαρκούς της πολεμικής αντιπαράθεσης Μόσχας-Κιέβου- θα έχει καταλυτικές και δραματικές προεκτάσεις.

Του **ΘΑΝΟΥ ΜΟΡΙΑΤΗ**
th.moriatis@realnews.gr

Την κλιμάκωση των ελληνοτουρκικών σχέσεων και τις στρατηγικές κινήσεις Ελλάδας και Τουρκίας, μετά την επίσκεψη του **Κυριάκου Μητσοτάκη** στην Ουάσιγκτον, σχολιάζουν με άρθρα τους στη Realnews καθηγητές διεθνολόγοι και αναλυτές. Οι **Αθανάσιος Δρούγος**, **Σωτήρης Σέρμπος**, **Κώστας Υφαντής** και **Σάββας Καλεντερίδης** επισημαίνουν ότι οι εξελίξεις έρχονται σε μια ιδιαίτερα τεταμένη εποχή για τις διεθνείς Δυνάμεις και τονίζουν πως η συγκυρία μπορεί να συμβάλει στην αναβάθμιση της χώρας μας απέναντι στην Αγκυρα, εάν την εκμεταλλευτούμε με σωστό τρόπο.

Την ίδια στιγμή, η θέση των Αμερικανών για απόλυτο «δέσιμο» και αναβάθμιση της Ελλάδας στο περιφερειακό της υποσύστημα ερμηνεύεται από την τουρκική προεδρία ως ψαλίδισμα και γεωπολιτική απομάκρυνση έναντι των φιλοδοξιών της για κατάκτηση ρόλου περιφερειακού τοποτηρητή. Τέλος, η συνεπής ως βασιλικότερη του βασιλέως στάση της αντιπολίτευσης στα ελληνοτουρκικά, στην οποία προστέθηκε και ο γνωστός σε όλους μας Αχμέτ Νταβούτογλου, ενισχύει την πίεση προς τον Ερντογάν να σηκώσει το γάντι. Παγίδα ή ευκαιρία για την ίδια ως προς την επόμενη ημέρα και τα μηνύματα που στέλνουν προς τη Δύση οι μυημένοι εκ των πρωταγωνιστών της;

Καταληκτικά, δοθείσης της ευκαιρίας και σε μια περίοδο όπου η τράπουλα ξαναμοιράζεται, οι τελευταίοι που θα το σηκώσουν είναι οι ίδιοι οι Αμερικανοί. Αν έχουν μελετήσει οθωμανική Ιστορία, ίσως κληθούν να εφαρμόσουν το σημείο που σουλτάνοι της εποχής ανέφεραν. «Μετά τη μάχη, κρύβεται η μεγαλύτερη μάχη. Εκείνη που αφορά τον αγώνα για να οικοδομηθεί μια στέρεη και διαρκής ειρήνη». Μαζί της και η αξιοπιστία όλων των εμπλεκόμενων. Μήπως ο κύβος ερρίφθη;

Η Τουρκία έχει χάσει την ψυχραιμία της

■ **ΤΗΝ ΩΡΑ** που γράφονταν αυτές οι γραμμές έγινε γνωστό ότι η Αθήνα απάντησε επισήμως στον ΟΗΕ σχετικά με την επιστολή της Τουρκίας τον Σεπτέμβριο του 2021, στην οποία η Αγκυρα διατύπωνε με κατά βάση νομικούς όρους τη θέση της ότι η ελληνική κυριαρχία στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου έχει υπονομευθεί εξαιτίας της παραβίασης της πρόβλεψης των σχετικών Συνθηκών περί αποστρατιωτικοποίησης. Προφανώς, η ελληνική απάντηση στηρίζεται σε μια πρωτίστως νομική επιχειρηματολογία. Στην ουσία της, η τουρκική προσπάθεια εδώ και πολλούς μήνες είναι να «τραυματίσει» την ελληνική υπεροχή με όρους Διεθνούς Δικαίου και αυτή είναι μια πολιτική επιλογή.

Η ελληνική απάντηση έρχεται σε μια άκρως «ενδιαφέρουσα» συγκυρία. Η Αθήνα δεν βιάστηκε να απαντήσει, όπως πολλοί και πολλές απαιτούσαν. Η επιλογή να απαντήσει τώρα αποκαλύπτει έναν χρήσιμο τακτικισμό στην υπηρεσία μιας σαφούς στρατηγικής. Η Τουρκία αποφάσισε να επαναφέρει την ένταση στο Αιγαίο και την ανατολική Μεσόγειο, χρησιμοποιώντας γνωστές συμπεριφορές και τακτικές: υπερπτήσεις, παραβιάσεις, δηλώσεις λιγότερο ή περισσότερο προκλητικές, αλλά πάντως επιθετικές. Και το κάνει αυτό ενώ η διεθνής ασφάλεια περνά την ίσως πιο δύσκολη στιγμή της από την Κρίση των Πυραύλων της Κούβας το 1962.

Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, η Αγκυρα προσπαθεί να κλείσει μέτωπα και λογαριασμούς. Στην περίπτωση της Ελλάδας το κάνει ανεβάζοντας το επίπεδο της έντασης. Πολλοί και πολλές θα διαφωνήσουν, αλλά η πιο προφανής ερμηνεία είναι ότι η Αγκυρα έχει τεράστιο πρόβλημα στρατηγικής. Μια τέτοια ερμηνεία έρχεται να συγκρουστεί με τη μυθολογία που θέλει την Τουρκία να είναι πάντοτε σταθερή στη στρατηγική της στόχευση, αλλά αυτή τη στιγμή η Αγκυρα βρίσκεται σταθερά πίσω από την Αθήνα.

Η προσπάθεια να παραμείνει ο «χρήσιμος ουδέτερος»

■ **Η ΤΟΥΡΚΙΑ** προέβη σε δύο προκλήσεις εναντίον της Ελλάδας το τελευταίο διάστημα, οι οποίες έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η πρώτη έγινε στις 27 Απριλίου, με 170 παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου και 41 υπερπτήσεις. Η δεύτερη έγινε στις 18 Μαΐου, όταν δύο τουρκικά F-16 παραβίασαν τον εναέριο χώρο μας και έφθασαν μια ανάσα από την Αλεξανδρούπολη, σε απόσταση 2,4 μιλίων.

Η πρώτη πρόκληση πραγματοποιήθηκε λίγες ημέρες πριν από την επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στην Ουάσιγκτον και είχε κύριο αποδέκτη τις ΗΠΑ. Ο Ερντογάν, με τη συγκεκριμένη παραβίαση, θέλησε να βάλει τη δική του ατζέντα στις συνομιλίες Μητσοτάκη - Μπάιντεν. Σου λέει, αφού δεν με βάζεις στον Λευκό Οίκο, μπαίνω εγώ από την καπνοδόχο με τις συγκεκριμένες ενέργειες, δηλώνοντας ότι οποιαδήποτε προσέγγιση της Τουρκίας με την Ελλάδα, που μας ζήτησε η κυρία Νούλαντ, θα γίνει με αυτούς τους όρους.

Η παρ' ολίγον υπέρπτηση στην Αλεξανδρούπολη είχε και πάλι κύριο αποδέκτη τις ΗΠΑ. Αυτή έγινε μια ημέρα πριν από την είσοδο στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης του πρώτου πολεμικού πλοίου των ΗΠΑ, του «USS ARLINGTON». Γνωρίζουμε ότι η Τουρκία ενοχλείται σφόδρα από την παρουσία του αμερικανικού στρατού στην Αλεξανδρούπολη. Θεωρεί ότι αυτό είναι ένα ανάχωμα στα επεκτατικά της σχέδια για τη Θράκη. Με την παρ' ολίγον υπέρπτηση, έδειξε έμπρακτα τη δυσφορία της.

Η δικαιολογία της Τουρκίας, όπως εκφράστηκε με το δελτίο Τύπου του εκπροσώπου του υπουργείου Εξωτερικών, Τανζού Μπιλγκίτς («αεροσκάφη F-16 της ελληνικής Πολεμικής Αεροπορίας παραβίασαν τον εναέριο χώρο μας στα δυτικά της Ιμβρου (Gokceada) στις 16 Μαΐου 2022 και στα δυτικά της περιοχής Enez στις 17 Μαΐου 2022. Η πολεμική μας αεροπορία έδωσε την απαραίτητη απάντηση σε αυτές τις προκλητικές παραβι-

© **Κώστας Υφαντής**
Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων και διευθυντής του ΙΔΙΣ
στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

στο ζήτημα της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία δεν της έχει προσδώσει το παραμικρό πλεονέκτημα. Η επίσκεψη του Έλληνα πρωθυπουργού στην Ουάσιγκτον κατέδειξε ότι σε κάποιο βαθμό η Αθήνα μπορεί ακόμη να επηρεάζει την προοπτική αναθέρμανσης των αμερικανοτουρκικών σχέσεων. Αυτό, όπως είναι απολύτως φυσιολογικό στη διεθνή πολιτική, δεν θα ισχύει για πάντα, αλλά το κρίσιμο είναι ότι ισχύει τώρα και η Αθήνα κερδίζει χρόνο και χώρο. Και αυτό είναι σαφές και στην ανατολική Μεσόγειο, όπου η βελτίωση των σχέσεων με Ισραήλ και Αίγυπτο θα γίνει με τους όρους του Καΐρου και του Τελ Αβίβ και αυτό έγινε σαφές από την επίσκεψη του Τούρκου ΥΠΕΞ. Τέλος, στην περίπτωση της διεύρυνσης του NATO, η Αγκυρα επαναλαμβάνει το στρατηγικό λάθος που έκανε με τους S-400. Η αυταπάτη για τη θέση και την εικόνα της σε κρίσιμους θύλακες αποφάσεων στη Δύση την οδηγεί σε κακή ανάγνωση της συγκυρίας.

Μετά από όλα αυτά, η μοναδική επιλογή που νομίζουν ότι προς το παρόν έχουν στη διάθεσή τους στην Αγκυρα είναι η ένταση με την Ελλάδα, που θεωρείται υπεύθυνη για τον αρνητικό συσχετισμό πολιτικής και διπλωματικής ισχύος στην περιοχή. Εχουμε να κάνουμε με μια ομάδα ληπτών αποφάσεων που έχουν χάσει την ψυχραιμία τους.

Τι καλοκαίρι θα έχουμε;

© **Σάββας Καλεντερίδης**
Εκδότης-συγγραφέας

άσεις στις 18 Μαΐου 2022, σύμφωνα με τους κανόνες περί αμοιβαιότητας και της εμπλοκής») είναι να 'χαμε να λέγαμε.

Ομως, η Τουρκία αντέδρασε έτσι και για έναν άλλο λόγο. Η Αλεξανδρούπολη γίνεται ένας ενεργειακός κόμβος, ρόλο που διεκδικεί η Τουρκία. Κι αυτό ενοχλεί.

Αυτό όμως που προκάλεσε πιο πολύ την αντίδρασή της ήταν η διαρροή πληροφοριών από το ελληνικό ΥΠΕΞ, για σχεδιαζόμενη επέκταση των χωρικών υδάτων της Ελλάδας στις ακτές του κερσαίου χώρου στα 12 ναυτικά μίλια και μάλιστα με την κάλυψη των ΗΠΑ. Και αυτό, για να βρεθεί ο πλωτός σταθμός επαναεριοποίησης, που βρίσκεται σε απόσταση 10,2 ν.μ. από την Αλεξανδρούπολη, εντός των ελλη-

νικών χωρικών υδάτων. Αυτό, θα συμβάλει στην ασφάλεια του σταθμού και από αέρος και από θαλάσσης.

Όσον αφορά το «Μητσοτάκης γιοκ» του Ερντογάν, πρόκειται για... παρεξήγηση. Ο Ερντογάν θέλει να «λύσει» τα ελληνοτουρκικά προβλήματα, δηλαδή τις τουρκικές διεκδικήσεις, γιατί ως γνωστόν ένα θέμα υπάρχει ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία και αυτό είναι η οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας, χωρίς την εμπλοκή τρίτων, δηλαδή αλά Τούρκα.

Οι αναφορές Μητσοτάκη στις ΗΠΑ και κυρίως στο Κογκρέσο ενόχλησαν τον Ερντογάν και έχουμε αντιδράσεις.

Επί της ουσίας, βρισκόμαστε σε μεταβατικό στάδιο. Η Ελλάδα, σταδιακά, περνά από την πολιτική του κατευνασμού στην πολιτική της αποτροπής και αυτό εκνευρίζει αφάνταστα την Τουρκία, η οποία θα επιχειρήσει να μας κρατήσει στον κατευνασμό, ασκώντας πιέσεις μέσω προκλητικών ενεργειών. Χρειάζονται προσοχή και σταθερή αποφασιστικότητα κατά τη μεταβατική περίοδο.